

PATIËNTEN INFORMATIE

Zorg rondom de laatste levensfase

Intensive Care

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Wat houdt de zorg rondom de laatste levensfase in?

Dit is de zorg die gegeven wordt aan uw naaste nadat er een medische beslissing is genomen om af te zien dan wel het staken van verdere Intensive Care (IC) behandeling. Dit heeft uiteindelijk tot gevolg dat uw naaste komt te overlijden. Deze zorg is erop toegespitst om **wel** de mogelijk belastende symptomen te behandelen die kunnen optreden na het afzien of staken van de behandeling.

Alles wat komt kijken rondom het stervensproces op de IC proberen we, naast de gesprekken, door middel van deze folder inzichtelijk te maken.

Faciliteiten van het ziekenhuis

Bezoektijden

Het spreekt misschien voor zich, u hoeft zich niet te houden aan de vaste bezoektijden. Wij raden u wel aan om een bezoekersschema te maken, zodat het bezoek verdeeld over de dag/avond/nacht kan plaats vinden. Voor uw naasten en de verpleegkundigen is het prettig om inzichtelijk te hebben wie wanneer komt.

Piketkamer

Er is 1 slaapkamer beschikbaar waarin een eenpersoonsbed staat. U kunt bij de verpleegkundige terecht als u deze kamer wilt gebruiken.

Familiekamer

Als naasten kunt u gebruik maken van de familiekamer tegenover IC 2, deze heeft een eigen koelkast, telefoon en koffie/thee faciliteiten.

Eten en drinken

In de centrale hal van het ziekenhuis is het MZ-café te vinden. Hier kunt u koffie, thee, broodjes en andere lekkernijen kopen.

In de avond kunt u een warme maaltijd van het ziekenhuis krijgen, maximaal 2 personen. Als u dit wilt, moet u dit voor 15.30 uur melden bij de verpleging zodat deze besteld kunnen worden?

Stilteruimte

Het ziekenhuis heeft een stilteruimte waar u altijd gebruik van kunt maken. Deze is te vinden in bouwdeel F, verdieping 1.

Begeleiding

Het ziekenhuis beschikt over een aantal specialismen die u en/of uw naasten kunnen ondersteunen tijdens dit traject.

- Geestelijke begeleiding: bij problemen omtrent geloofs- en levensvragen.
- Medisch Maatschappelijk Werk: begeleiden, ondersteunen en adviseren. Zowel psychosociale als praktische ondersteuning.
- Pedagogisch medewerker: begeleiding voor kinderen.

Wanneer u van de bovenstaande faciliteiten gebruik wilt maken kunt u dit bij de verpleegkundigen aangeven.

Manieren om uw naaste te ondersteunen

Het is moeilijk om uw naaste in het bed te zien liggen aan allerlei apparatuur. Wellicht oogt uw naaste niet meer zoals u hem/haar kent of gekend heeft, met alle gevoelens van dien. Toch kunt u van betekenis zijn en uw naaste ondersteunen. Enkele voorbeelden zijn:

- Lichamelijke verzorging zoals (haren) wassen;
- Mondverzorging: zoals tanden poetsen, lippen/mond vochtig houden;
- Masseren;
- Nagels en huid verzorgen;
- Muziek meenemen waar uw naaste van houdt;
- Praten.

Wat kunt u verwachten voor, tijdens en na het overlijden?

Voor

Allereerst volgt er een gesprek met de arts en verpleegkundige. Hierin wordt uitgelegd waarom er gestopt wordt met de behandeling en hoe het verdere traject eruit ziet. Uw mening is hierbij ook van belang, echter het staken van de behandeling is altijd een medische beslissing die niet door u of uw naasten genomen mag worden.

Na het gesprek kunt u de naasten die nog afscheid willen nemen naar het ziekenhuis laten komen.

Voordat er gestopt wordt met de behandeling wordt ervoor gezorgd dat uw naaste comfortabel is en geen pijnsensatie meer heeft. Dit heeft **niet** tot gevolg dat uw naaste eerder overlijdt.

Op het moment dat iedereen afscheid heeft genomen zijn er twee opties:

- Uw naaste ligt aan de beademingsmachine: eventuele bloeddruk ondersteunende medicatie en overige medicatie wordt gestaakt. Medicatie ten behoeve van comfort en pijnstilling wordt gecontinueerd. Ook wordt de beademingsbuis indien nodig verwijderd.
- Uw naaste ligt niet aan de beademingsmachine: eventuele bloeddruk verhogende medicatie en zuurstoftoediening wordt gestaakt.

Als u dit wenst kunt u hierbij aanwezig zijn.

Tijdens

Afhankelijk van de ondersteuning die uw naaste ontvangt van de beademingsmachine en bloeddruk verhogende medicatie gaat het stervensproces snel of langzaam. Dit is niet altijd te voorspellen, de arts en verpleegkundige proberen u hier zo goed mogelijk over in te lichten.

Specifieke symptomen

Als uw naaste aan de beademingsmachine ligt kunt u na het verwijderen van de beademingsbuis een reutelende ademhaling horen. De verpleegkundige kan uw naaste dan op de zij draaien en afhankelijk van de oorzaak eventueel extra medicatie geven.

Algemene symptomen

- Pijn;
- Onrust;
- Kreunen/fronsen;
- Onwillekeurige spierbewegingen;
- Verandering van kleur (blauw/wit);
- Verandering van de ademhaling: het kan voorkomen dat de ademhaling kortdurend stopt en weer hervat wordt.

De verpleegkundige weet hoe te handelen bij deze symptomen en begeleidt u en uw naaste(n) hierin.

Na

Wanneer uw naaste is overleden, moet dit bevestigd worden door de arts. Daarna volgt een afsluitend gesprek met de betreffende arts en verpleegkundige.

De verpleegkundige geeft de laatste zorg en zorgt ervoor dat alle overbodige medische hulpmiddelen verwijderd worden, denk aan: neussondes, blaaskatheter en dergelijke. Wanneer u dit wilt, kunt u helpen met de verzorging van uw naaste, geef dit aan bij de verpleegkundige.

Na het afscheid wordt uw naaste naar het mortuarium gebracht. Eenmaal thuis neemt u contact op met de begrafenisondernemer die er voor zorgt dat uw naaste naar de juiste plek gebracht wordt.

Ervaring leert dat er thuis vragen naar boven kunnen komen. De afdeling Intensive Care biedt u de mogelijkheid om in een gesprek met een arts en een verpleegkundige deze vragen te bespreken. U ontvangt van ons een aanvraagformulier voor een nazorggesprek. Voor het aanvragen van dit gesprek kunt u het antwoordformulier ingevuld in de antwoordvelop verzenden naar het Maasstad Ziekenhuis. U krijgt zo snel mogelijk bericht wanneer het gesprek plaatsvindt.

Wanneer uw naaste niet binnen 24 uur overlijdt

Het kan voorkomen dat het stervensproces langer duurt. Uw naaste wordt dan in overleg overgeplaatst naar de verpleegafdeling.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u altijd terecht bij één van de verpleegkundigen.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

